

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за развитието на академичния състав в Република България

(Обн., ДВ, бр. 38 от 2010 г.; Решение № 11 на Конституционния съд на РБ от 2010 г. - бр. 81 от 2010 г.; изм. и доп., бр. 101 от 2010 г. и бр. 68 от 2013 г.)

§ 1. В чл. 1, ал. 1 след думите „свързани с“ се добавя „придобиване на“, а след съюза „и“ се добавя „със заемане на“.

§ 2. В чл. 2, ал. 1 думите „включва заемащите“ се заменят с „включва лицата, заемащи“, а думите „лица по“ се заменят с „лица, определени в“.

§ 3. Създава се чл. 2а:

„Чл. 2а. (1) Министърът на образованието и науката чрез Националния център за информация и документация създава и поддържа регистър като електронна база данни, в който се вписват:

1. лицата, придобили научна степен във висше училище или научна организация в Република България,
2. защитените дисертационни трудове и
3. хабилитираните лица и лицата, заемащи академична длъжност „главен асистент“ в Република България.

(2) В регистъра се вписват и лицата с придобити научни степени в чужбина, признати по законоустановения ред.

(3) Висшите училища и научните организации изпращат в Националния център за информация и документация по един екземпляр от защитените дисертационни трудове и авторефератите към тях на хартиен и електронен носител, информация за издадените дипломи за придобита образователна и научна степен „доктор“ и за научна степен „доктор на науките“, както и за избраните на академични длъжности лица в срок до 14 дни от датата на издаването на дипломата, съответно датата на избора.

(4) За всяко лице, вписано в регистъра по ал. 1, се създава електронен профил, в който се посочват:

1. обстоятелства, свързани с индивидуалните наукометрични показатели, които отразяват научните постижения на лицето, и/или показателите, които отразяват постиженията му в художественотворческата или спортната дейност;

2. обстоятелства, свързани с индивидуалните показатели, които отразяват академични постижения в преподавателската дейност;

3 промяната в заеманата академична длъжност;

4. освобождаването от академична длъжност и основанията за това;

6. други обстоятелства, които отразяват научните и академичните постижения на лицето и/или постиженията му в художественотворческата или спортната дейност.

(5) Информацията в регистъра е публична и се поддържа при спазване на Закона за защита на личните данни.

(6) Обстоятелствата по ал. 4 се вписват в регистъра по заявление на висшите училища, научните организации или на самите лица. Заявителят декларира верността на заявените за вписване обстоятелства, които не се удостоверяват с официален документ.

(7) Изпълнителният директор на Националния център за информация и документация отказва вписване в регистъра, когато се установи по законоустановения ред, че:

1. заявените за вписване обстоятелства са неистински;

2. приложените официални документи не са издадени в установената от закона форма.

(8) Отказът по ал. 7 може да се обжалва при условията и по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(9) Реквизитите, условията и редът за водене на регистъра по ал. 1 се определят с наредба на министъра на образованието и науката.“

§ 4. Създава се чл. 26:

„Чл. 26 (1) Кандидатите за придобиване на научна степен и за заемане на академичните длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“ трябва да отговорят на минимални национални изисквания към научната, преподавателската и/или художественотворческата или спортната им дейност.

(2) Минималните национални изисквания са съвкупност от обобщени показатели и минимален брой точки за всеки от тях, които отразяват:

1. измерими постижения на кандидатите в научната и/или художественотворческата или спортната им дейност и

2. измерими академични постижения в преподавателската им дейност.

(3) Всеки обобщен показател по ал. 1 се формира на основата на един или на комплекс от няколко от следните обективно измерими показатели, съотнесими към съответната научна област и/или професионално направление:

1. Наукометрични показатели, които отразяват научните резултати и техния отзвук в научната литература, и/или показатели, които отразяват измерими постижения в художественотворческата или спортната дейност, като: брой авторски монографии, брой статии в реферирани и/или индексирани списания, брой глави в книги, брой студии и/или обзори, брой цитати в реферирани и/или индексирани списания от други автори на статиите на кандидата, брой подадени заявки за международни патенти, брой подадени заявки за национални патенти, брой издадени международни патенти, брой издадени национални патенти, брой изнесени доклади на научни конференции (включително пленарни и поканени), получени отличия и награди във връзка с научните, художественотворческите или спортните постижения на кандидата, брой участия в научни и/или организационни комитети на международни конференции, участия като редактор или като член на редакторския колектив в реферирани списания, брой ръководени успешно завършени проекти от кандидата в областта на съответната научна, художественотворческа или спортна дейност или участия като член в тях, брой авторски изложби, брой авторски филми; брой излъчени авторски радио- и/или телевизионни предавания, брой изнесени авторски концерти, брой написани партитури и други подобни постижения;

2. Показатели, които отразяват измерими академични постижения в преподавателската дейност, като брой защитени под негово ръководство дисертации за придобиване на образователната и научна степен „доктор”, брой въведени нови лекционни курсове, брой разработени нови упражнения за лекционни курсове, брой издадени учебници в чужбина, брой издадени учебници и/или учебни пособия в Република България, включително електронни, ръководство на магистърски и/или бакалавърски програми и други сходни академични постижения в преподавателската дейност.

(4) Конкретните показатели измежду показателите по ал. 3, т. 1 или 2, съответно комплекса от показателите по ал. 3, т. 1 или 2, които формират обобщените показатели, както и минимално необходимият брой точки за всеки обобщен показател се определят в правилника за прилагане на закона по научни области и/или професионални направления и за всяка научна степен и за всяка академична длъжност.

(5) За всеки кандидат за придобиване на научна степен или за заемане на академична длъжност по всеки един обобщен показател се формира оценка в брой точки, която се основава на индивидуалните му постижения по отделните показатели по ал. 4, формиращи съответния обобщен показател.

(6) Методиката за изчисляването на оценките по ал. 5 се определя в правилника за прилагане на закона за всяка научна област и/или професионално направление и за всяка научна степен и академична длъжност.

(7) Кандидатът отговаря на минималните национални изисквания, когато всяка една от оценките му по ал. 5 по всички обобщени показатели е не по-малко от минимално необходимия брой точки по ал. 4“

§ 5. Създава се чл. 2в:

„Чл. 2в. При спазване на този закон и на правилника за неговото прилагане висшите училища и научните организации могат да определят в правилниците си и допълнителни изисквания към кандидатите за заемане на академичните длъжности.“

§ 6. В чл. 3 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създава изречение трето: „Информацията за конкурса се изпраща, не по-късно от 7 дни след решението за обявяването му, и до Националния център за информация и документация за публикуване на интернет страницата му.“

2. Създава се ал.3:

„(3) Оценяване на дисертационен труд и на кандидатите за академични длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“ се извършва само за лицата, които отговарят на съответните минимални национални изисквания по чл. 2б и на изискванията по чл. 2в.“

§ 7. Член 4 се изменя така:

„Чл. 4. (1) Оценката за съответствие с минималните национални изисквания по чл. 2б, съответно с изискванията по чл. 2в, както и оценяването на дисертационен труд и на кандидатите за заемане на академични длъжности "главен асистент", "доцент" и "професор" се извършва от научно жури. За всяка конкретна процедура съставът му се предлага от първичното звено и се утвърждава от факултетния, съответно научния съвет.

(2) Ректорът на висшето училище, съответно ръководителят на научната организация, определя със заповед състава на научното жури въз основа на предложението по ал. 1.

(3) За членове на научното жури се избират лица, хабилитирани в български висши училища или научни организации, с резултати в съответната научна област за обявения конкурс или тема на дисертационен труд, а по възможност – и в съответното професионално направление и специалност, включени в регистъра по чл. 2а, и/или учени от чуждестранни висши училища или научни организации с резултати в съответната научна област, а при възможност - и в съответното направление и специалност. При интердисциплинарност на обявения конкурс или тема на дисертационния труд най-малко един член на журито трябва да бъде от друга научна област, към която обявеният конкурс или тема на дисертационния труд има отношение. Изборът се осъществява от две обособени групи - на външни и на вътрешни членове за съответното висше училище или научна организация. При избор на научно жури се определя и по един външен и един вътрешен резервен член.

(4) Членовете на научното жури трябва да отговарят на действащите към момента на избирането им за членове на научното жури минимални национални изисквания, установени за научната степен, която притежават, или за академичната длъжност, която заемат или са заемали. В случаите по § 1, т. 14, б. „в“ членовете на научното жури трябва да отговорят на съответните минимални национални изисквания за академичната длъжност „доцент“ или „професор“.

(5) За членове на научното жури по ал. 1 не могат да бъдат избирани лица:

1. които са свързани лица по смисъла на § 1, т. 5 от Допълнителните разпоредби с кандидат за придобиване на научна степен или за заемане на академична длъжност, както и лица, които имат частен интерес, който може да повлияе върху безпристрастното и обективното изпълнение на работата им като членове на журито;

2. за които е влязло в сила съдебно решение е установено плагиатство в научните трудове;

3. които са били освобождавани от академична длъжност на основание чл. 35, ал. 1, т. 1 и 2;

4. чиято научна степен е била отнемана на основание чл. 35, ал. 2.

(6) Обстоятелствата по ал. 5 в процедурите за придобиване на научна степен и за заемане на академична длъжност се установяват с декларация от всеки член на научното жури.

(7) При наличие на факти и обстоятелства, които пораждаат основателни съмнения в обективността и безпристрастността на член на научното жури, кандидатът за придобиване на научна степен или за заемане на академична длъжност може

мотивирано да поиска от факултетния или научния съвет този член на журито да бъде заменен с друг от съответната обособена група по ал. 3. Ако искането е основателно, се извършва промяна в състава на научното жури по реда на ал. 2.

(8) На своето първо заседание научното жури по ал. 1:

1. избира един от членовете си за председател;
2. взема решение за допускане на кандидатите до оценяване в съответствие с изискванията по чл. 3, ал. 3;
3. определя от състава си рецензенти за допуснатите кандидати.

(9) Решенията на научното жури се приемат с явно гласуване и обикновено мнозинство и се оформят в протокол.

(10) Заседанията на научното жури са редовни, ако на тях присъстват всички членове от състава му. Решенията на журито може да се вземат и неприсъствено, като в тези случаи обсъждането и гласуването се извършват чрез съответните технически средства при условия и по ред, определени с правилника на висшето училище или научната организация.

(11) Рецензиите и становищата, резюмета на рецензираните публикации и авторефератите се публикуват на открит достъп на интернет страницата на висшето училище или научната организация на български език и на един от езиците, които традиционно се ползват в съответното научно направление. Откритият достъп на публикациите се запазва най-малко пет години след приключване на процедурата.“

§ 8. Създава се чл. 5а:

„Чл. 5а. (1) Образователната и научна степен „доктор“ може да се придобива и в условия на съвместно ръководство от български ръководител във висше училище или научна организация, получили акредитация за обучение в образователната и научна степен „доктор“ и чуждестранен ръководител от акредитирано в съответната държава висше училище или научна организация за обучение в образователната и научна степен „доктор“ или съответстващата ѝ степен при сключване на договор за съвместна учебна дейност при условията и по реда на Закона за висшето образование между висшите училища и научните организации.“

§ 9. В чл. 6, ал. 1 накрая се поставя запетая и се добавя „което отговаря на съответните минимални национални изисквания по чл. 2б.“

§ 10. В чл. 9 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.
2. Създава се ал. 2:

„(2) До защита на дисертационен труд се допускат лица:

1. които отговарят на съответните минимални национални изисквания по чл. 2б и на изискванията по чл. 2в;

2. за които през последните пет години не е установявано плагиатство в научните трудове с влязло в сила съдебно решение.“

3. Създава се ал. 3:

„(3) Обстоятелствата по ал. 2, т. 2 се установяват с декларация от кандидата.“

§ 11. В чл. 11, ал. 1 накрая се добавя „на кандидатите, които са допуснати, в съответствие с изискванията на чл. 9, ал. 2“.

§ 12. В чл. 12 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 накрая се поставя запетая и се добавя „което отговаря на съответните минимални национални изисквания по чл. 2б“

2. Създава се нова ал. 3:

„(3) До защита на дисертационен труд се допускат лицата:

1. които отговарят на съответните минималните национални изисквания по чл. 2б и на изискванията по чл. 2в

2. за които през последните пет години не е установявано плагиатство в научните трудове с влязло в сила съдебно решение;

3. които не са били освобождавани от академична длъжност на основание чл. 35, ал. 1, т. 1 през последните пет години.“

3. Създава се нова ал. 4:

„(4) Обстоятелствата по ал. 3, т. 2 -3 се установяват с декларация от кандидата.“

3. Досегашните ал. 3-5 стават съответно ал. 5-7.

§ 13. В чл. 15 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, изречение второ след думите „академичните длъжности“ се добавя „главен асистент“ и се поставя запетая.

2. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Преминаването от академична длъжност на същата академична длъжност в друго висше училище или научна организация може да се извършва и без конкурс и избор по решение на приемащото висше училище или научна организация и при условия и по ред, определени с правилниците им. По същия ред може да се осъществи преминаване на същата или на съответната академична длъжност от чуждестранно висше училище или научна организация, които са признати и акредитирани от съответните за чуждата страна държавни органи.“

§ 14. В чл. 16 думите „не по-рядко“ се заменят с „не по-малко“ и накрая се добавя „по ред, определен в Закона за висшето образование и правилниците на висшите училища и на научните организации.“.

§ 15. В чл. 18, ал. 1 накрая се добавя „и което отговаря на съответните минимални национални изисквания по чл. 2б, съответно на изискванията по чл. 2в“.

§ 16. В чл. 19 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 6 думата „разработки“ се заменя с „резултати“;

2. Създава се т. 7:

„7. справка за изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 2б, съответно на изискванията по чл. 2в, към която се прилагат необходимите доказателства.“.

§ 17. В чл. 20, ал. 1, изречение второ думата „двама“ се заменя с „трима“.

§ 18. В чл. 21 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) До участие в конкурса се допускат кандидатите:

1. които отговарят на законовите изисквания, включително на минималните национални изискванията по чл. 2б;

2. които отговарят на изискванията на висшето училище или научната организация по чл. 2в;

3. за които през последните пет години не е установявано плагиатство в научните трудове с влязло в сила съдебно решение;

4. които не са били освобождавани от академична длъжност на основание чл. 35, ал. 1, т. 1 през последните пет години;

5. чиято научна степен не е била отнемана на основание чл. 35, ал. 2 през последните пет години.“

2. Създава се нова ал. 2:

„(2) Обстоятелствата по ал. 1, т. 3-5 се установяват с декларация от кандидата.“

3. Досегашната ал. 2 става ал. 3.

4. Досегашната ал. 3 става ал. 4, като в нея думите „Конкурсният изпит се провежда“ се заменят с „Конкурсът се провежда по документи“, думите „по ал. 2“ се заменят с „ по ал. 3“.

§ 19. В чл. 22, ал. 1 в края се добавя „въз основа на изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 2б и на изискванията на висшето училище или научната организация по чл.2в“.

§ 20. В чл. 23, ал. 1 след думата „избора“ се добавя „с тайно гласуване“.

§ 21. В чл. 24 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създават т. 4-7:

„4. да отговарят на съответните минимални национални изисквания по чл. 2б и на изискванията по чл. 2в.

5. да не е установявано плагиатство в научните им трудове с влязло в сила съдебно решение през последните пет години;

6. да не са били освобождавани от академична длъжност на основание чл. 35, ал. 1, т. 1 през последните пет години;

7. научната им степен да не е била отнемана на основание чл. 35, ал. 2 през последните пет години.“

2. Създава се нова ал. 2:

„(2) Обстоятелствата по ал. 1, т. 5-7 се установяват с декларация от кандидата.“

3. Досегашните алинеи 2 и 3 стават съответно алинеи 3 и 4.

§ 22. В чл. 25 в изречение второ думата „трима“ се заменят с „четирима“.

§ 23. В чл. 26 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал.1:

(1) Кандидатите представят справка за изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 2б, съответно на изискванията по чл. 2в, и справка за оригиналните научни приноси, към които се прилагат съответните доказателства.“

2. Създава се нова ал. 2:

(2) До оценяване се допускат лицата, които отговарят на условията на чл.24, ал. 1, включително на минималните национални изисквания по чл. 2б, съответно на изискванията по чл. 2в.“

3. Досегашната ал. 2 става ал. 3 и в нея изречение първо се изменя така: „В 14-дневен срок след изтичане на срока за подаване на документи научното жури взема решение за допускане на кандидатите до оценяване и определя за допуснатите кандидати двама рецензенти, от които поне единият заема академичната длъжност „професор.“

§ 24. В чл. 27 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създава изречение второ: „Материалите се публикуват по реда на чл. 4, ал.11“.

2. В ал. 3 думите „според изпълнението на условията по чл. 24, ал. 1“ се заменят с „в съответствие с постиженията, посочени в чл. 2б, ал. 1“ и се създава изречение

второ: „В началото на заключителното заседание, кандидатите правят кратко представяне по избрана от тях тема и отговарят на въпроси на членовете на научното жури”.

3. В ал. 4:

а) в текста преди т.1 думите „по чл. 24, ал. 1“ се заменят с „по чл. 26, ал. 1“.

б) в т. 1:

аа) в буква „а“ тирето и думите „разработване на лекционни курсове“ се заличават;

бб) буква „б“ се отменя.

в) в т. 2:

аа) в буква „а“ думите „участия с доклади на международни и национални научни форуми“ се заличават;

бб) буква „б“ се отменя;

вв) буква „г“ се отменя.

г) в т. 3:

аа) в текста преди буква „а“ след думата „художественотворческата“ се добавя „или спортната“;

бб) буква „а“ се изменя така:

„а) участие в проекти; членство в творческа или спортна организация;“

вв) в буква „б“ след думата „изкуството“ се добавя „или спортни постижения“.

§ 25. В чл. 27а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2, в изречение второ след думата „провежда“ се добавя „с тайно гласуване“.

2. Създава се ал. 3:

„(3) Факултетният, съответно научният съвет, може с мотивирано решение да отхвърли направеното от научното жури предложение.”

§ 26. В чл. 29 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създават т. 5-8:

„5. да отговарят на съответните минимални национални изисквания по чл. 26, съответно на изискванията по чл. 2в.

6. да не е установявано плагиатство в научните им трудове с влязло в сила съдебно решение през последните пет години;

7. да не са били освобождавани от академична длъжност на основание чл. 35, ал. 1, т. 1 през последните пет години;

8. научната им степен да не е била отнемана на основание чл. 35, ал. 2 през последните пет години.“

2. Създава се нова ал. 2:

„(2) Обстоятелствата по ал. 1, т. 6-8 се установяват с декларация от кандидата.“

3. Досегашната ал. 2 става ал. 3.

4. Създава се нова ал. 4:

„(4) Кандидатите представят справка за изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 2б, съответно на изискванията по чл. 2в, и справка на оригиналните научни приноси, към които се прилагат съответните доказателства.“

5. Досегашните ал. 3 и 4 стават съответно ал. 5 и 6.

§ 27. В чл. 29а в изречение първо думата „трима“ се заменя с „четирима“.

§ 28. В чл. 29б се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 1:

„(1) До оценяване се допускат лицата, които отговарят на изискванията на чл.29, ал.1 и 3, включително на минималните национални изисквания по чл. 2б, съответно на изискванията по чл. 2в.“

2. Досегашната ал. 1 става ал. 2 и в нея думите „според постиженията по чл. 29, ал. 4”.

3. Досегашната ал. 2 става ал. 3 и в нея:

а) в текста преди т. 1 думите „чл. 29“ се заменят с „чл. 29, ал. 4“;

б) в т. 1:

аа) в буква „а“ думите „разработване на лекционни курсове“ се заличават;

бб) буква „б“ се отменя;

в) в т. 2:

аа) в буква „а“ думите „ръководство на научноизследователски проекти“ и думите „участия с доклади в международни и национални научни форуми“ се заличават;

бб) буква „в“ се отменя.

г) в т. 3:

аа) в текста преди буква „а” след думата „художественотворческата“ се добавя „или спортната“;

бб) в буква „а“ след думите „художественотворчески“ се добавя „или спортни“, думите „творчески изяви“ се заменят с „творчески или спортни изяви“.

4. Досегашната ал. 3 става ал. 4.

§ 29. След чл. 29в се създава глава трета „а“ с чл. 29г-29гг:

“Глава трета „а“
УСТАНОВЯВАНЕ НА ПЛАГИАТСТВО В НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ

Раздел I

**УСТАНОВЯВАНЕ НА ПЛАГИАТСТВО В ОТКРИТИ И НЕПРИКЛЮЧИЛИ
ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА НАУЧНА СТЕПЕН ИЛИ ЗА ЗАЕМАНЕ
НА АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ**

Чл. 29г. (1) Когато член на научното жури при оценяването по чл. 4, ал. 1 установи данни, от които може да се направи основателно предположение за наличието на плагиатство в един или в повече от научните трудове, с които кандидатът участва в съответната процедура, е длъжен писмено да уведоми за това председателя и другите членове на научното жури.

(2) В случаите по ал. 1 всеки член на научното жури изготвя мотивирано писмено становище за наличието или за липсата на плагиатство в научните трудове, с които кандидатът участва в съответната процедура, а в случаите на плагиатство – и дали то има съществено отражение върху цялостните научни постижения на лицето.

(3) Въз основа на индивидуалните становища по ал. 2 научното жури приема общо заключение за наличието или липсата на плагиатство в научните трудове, с които кандидатът участва в съответната процедура. Когато научното жури приеме, че е налице плагиатство, с общото заключение то се произнася и по въпроса дали плагиатството има съществено отражение върху цялостните научни постижения на лицето.

Чл. 29д. (1) Преди приемането на общо заключение по чл. 29г, ал. 3, председателят на научното жури е длъжен да уведоми писмено кандидата за данните, от които може да се направи основателно предположение за наличието на плагиатство по чл. 29г, ал. 1. Кандидатът може да изрази писмено становище, да направи възражения по случая и да представи доказателства в десетдневен срок от получаване на уведомлението.

(2) Научното жури се произнася с общо заключение, дори ако кандидатът оттегли документите си за участие в процедурата за придобиване на научна степен или за заемане на академична длъжност.

Чл. 29е. (1) Научното жури приема общото заключение по чл. 29г, ал. 3 не по-късно от един месец след писменото уведомяване по чл. 29г, ал. 1, след обсъждане на всички факти и обстоятелства от значение за случая и на становището и на

възраженията на кандидата.

(2) Кандидатът се уведомява за общото заключение на научното жури и мотивите за него. Общото заключение се публикува на интернет страницата на висшето училище или на научната организация.

Чл. 29ж. (1) Въпросът за наличието или липсата на плагиатство в научните трудове, с които кандидатът участва в процедурата може да бъде отнесен за становище от експертна комисия, определена от министъра на образованието и науката, с писмено искане:

1. от кандидата - в седемдневен срок след уведомяването по чл. 29е, ал. 2;
2. от всяко заинтересовано лице – в седемдневен срок след публикуването на интернет страницата на висшето училище или на научната организация на общото заключение на научното жури по чл. 29е, ал. 2.

(2) Исканията по ал. 1 се подават чрез висшето училище или научната организация, които са длъжни да ги препратят до министъра на образованието и науката в тридневен срок след изтичане на сроковете по ал. 1, т. 1 и 2, заедно с общото заключение на научното жури, индивидуалните становища на членовете на научното жури, писменото становище и възраженията на кандидата и представените от него доказателства. Министърът на образованието и науката или упълномощено от него длъжностно лице може да изисква от висшето училище или научната организация и допълнителни документи по случая.

(3) Искането по ал. 1 трябва да е в писмена форма и да съдържа обосновани възражения срещу правилността на общото заключение на научното жури, както и:

1. трите имена на подателя и адреса, телефона и електронния адрес, ако има такъв;
2. наименованието на юридическото лице, седалището и последния посочен в съответния регистър адрес на управление и електронния му адрес;
4. подпис на подателя.

Чл. 29з. (1) Когато искането за становище е подадено в срока по чл. 29ж, ал. 1 и отговаря на изискванията по чл. 29ж, ал. 3, министърът на образованието и науката или упълномощено от него длъжностно лице със заповед определя за всеки конкретен случай експертна комисия от 11 хабилитирани лица, от които поне 7 са професори. Членовете на комисията трябва да отговарят на изискванията по чл. 4, ал. 3, изр. 1 и 2, ал. 4 и ал. 5, т. 1-3 и:

1. да не заемат длъжност във висшето училище или научната организация,

обявила конкурса;

2. да не са членове на научното жури, приело общото заключение за наличие или липса на плагиатство и да не са участвали в друго качество в съответната процедура за придобиване на научна степен или за заемане на академична длъжност.

(2) Министърът на образованието и науката или упълномощено от него длъжностно лице връща искането на подателя му, ако то е подадено извън срока по чл. 29ж, ал. 1 или не отговаря на изискванията по чл. 29ж, ал. 3, за което се уведомява и висшето училище или научната организация.

Чл. 29и. (1) Всеки член на експертната комисия по чл. 29з, ал. 1 изготвя мотивирано писмено становище за наличието или за липсата на плагиатство в научните трудове, с които кандидатът участва в съответната процедура, а когато становището е за наличие на плагиатство – и дали то има съществено отражение върху цялостните научни постижения на лицето.

(2) Въз основа на индивидуалните становища по ал. 1, експертната комисия изготвя доклад-анализ, който съдържа заключение за наличието или липса на плагиатство в съответните научни трудове на кандидата. Когато експертната комисия приеме, че е налице плагиатство, тя се произнася и по въпроса дали плагиатството има съществено отражение върху цялостните научни постижения на лицето.

(3) Докладът-анализ със заключението се приема от експертната комисия не по-късно от един месец след определянето ѝ със заповедта по чл. 29з, ал. 1.

(4) Решението за приемане на доклада-анализ със заключението се приемат с явно гласуване и обикновено мнозинство и се оформят в протокол.

(5) Заседанията на експертната комисия са редовни, ако на тях присъстват всички членове от състава ѝ. Решенията на експертната комисия може да се вземат и не присъствено, като в тези случаи обсъждането и гласуването се извършват чрез съответните технически средства.

(6) Министърът на образованието и науката или упълномощено от него длъжностно лице изпраща на висшето училище или научната организация доклада-анализ до два месеца след постъпване на искането в Министерството на образованието и науката по реда на чл. 29ж, ал. 2. Докладът-анализ на експертната комисия се публикува на интернет страницата на Министерството на образованието и науката.

Чл. 29й. В случаите по чл. 29г, ал. 1 сроковете в процедурата за придобиване на научна степен или за заемане на академична длъжност, които са започнали да текат, се

удължават съответно с времето от писменото уведомяване по чл. 29г, ал. 1 до:

1. изтичане на сроковете по чл. 29ж, ал.1, т. 1 и 2 – когато няма постъпили искания по реда на чл. 29ж, ал. 1;

2. до постъпване на доклада-анализ във висшето училище или научната организация или до изтичане на срока по чл. 29и, ал. 6.

Чл. 29к. (1) С изключение на случаите по чл. 29д, ал. 2, оценяването по чл. 4, ал. 1 в процедурите за придобиване на научна степен и за заемане на академична длъжност продължава:

1. след изтичане на сроковете по чл. 29ж, ал.1, т. 1 и 2 – когато няма постъпили искания по реда на чл. 29ж, ал. 1;

2. след постъпване на доклада-анализ във висшето училище или научната организация в срока по чл. 29и, ал. 6;

3. след получаване от висшето училище или научната организация на уведомлението по чл. 29з, ал. 2;

4. ако докладът-анализ не бъде изпратен на висшето училище или научната организация в срока по чл. 29и, ал. 6.

(2) Когато със заключението на експертната комисия в доклада-анализ по чл. 29и, ал. 2 не се потвърди общото заключение на научното жури за наличие или липса на плагиатство или по въпроса дали плагиатството има съществено отражение върху цялостните научни постижения на лицето, научното жури приема мотивирано окончателно заключение, с което може да потвърди заключението си по чл. 29г, ал. 3 или да приеме заключението в доклада-анализ на експертната комисия както за наличие или липса на плагиатство, така и за неговото отражение върху цялостните научни постижения на лицето. Окончателното заключение се публикува на интернет страницата на висшето училище или на научната организация.

(3) Общото заключение по чл.29г, ал. 3, а в случаите по ал. 2 – окончателното заключение на научното жури за наличие на плагиатство и неговото отражение върху цялостните научни постижения на лицето при оценяването по чл. 4, ал. 1 се отразява в рецензиите и становищата и в оценките на членовете на научното жури по чл. 10, ал. 1, чл. 13, ал. 2, чл. 22, ал. 1, чл. 26, ал. 2 и чл. 29а.

Чл. 29л. (1) Когато общото заключение по чл. 29 г, ал. 3, а в случаите по чл. 29к, ал. 2 – окончателното заключение на научното жури е за наличие на плагиатство в научните трудове, което има съществено отражение върху цялостните научни постижения на лицето, председателят на научното жури внася във факултетния или

научния съвет заключението.

(2) Когато кандидатът, в чиито научни трудове е установено наличие на плагиатство, заема академична длъжност в същото висше училище или научна организация въз основа на заключението по ал. 1 факултетният или научният съвет предлага на ректора на висшето училище, съответно на ръководителя на научната организация, да освободи лицето от академичната длъжност.

(3) Когато е установено наличие на плагиатство в научните трудове, въз основа на които лицето е придобило научна степен, въз основа на заключението по ал. 1, факултетният или научният съвет предлага на ректора на висшето или на ръководителя на научната организация да отнеме съответната научна степен.

Чл. 29м. (1) Когато общото заключение по чл. 29 г, ал. 3, а в случаите по чл. 29к, ал. 2 – окончателното заключение на научното жури е за наличие на плагиатство в научните трудове, което има съществено отражение върху цялостните научни постижения на лицето, ако кандидатът заема академична длъжност в друго висше училище или научна организация, висшето училище или научната организация, открили процедурата за придобиване на научна степен или за заемане на академична длъжност незабавно уведомява висшето училище или научната организация, в които лицето заема академична длъжност. Към уведомлението се прилагат:

1. общото заключение на научното жури по чл. 29г, ал. 3,
2. индивидуалните становища на членовете на научното жури по чл. 29г, ал. 2;
3. писменото становище и възраженията на кандидата, както и представените от него доказателства;

(2) Когато въпросът за наличието или липсата на плагиатство е бил отнесен за становище от експертна комисия, определена от министъра на образованието и науката, по реда на ал. 1 се изпращат и:

1. докладът– анализ на експертната комисия по чл. 29и, ал. 2;
2. индивидуалните писмени становища по чл. 29и, ал. 1;
3. окончателното заключение на научното жури по чл. 29к, ал. 2.

Раздел II

УСТАНОВЯВАНЕ НА ПЛАГИАТСТВО В НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ НА ЛИЦА, ПРИДОБИЛИ НАУЧНА СТЕПЕН И/ИЛИ ЗАЕМАЩИ АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ

Чл. 29н. (1) Процедурата по този раздел се открива по сигнал на:

1. висше училище или научна организация при условията и по реда на чл. 29м;

2. всяко заинтересовано лице, когато има данни, от които може да се направи основателно предположение за наличие на плагиатство в един или в повече от научните трудове на лица, притежаващи научна степен и/или заемащи академична длъжност.

(2) Сигналът по ал. 1, т. 2 се подава до висшето училище, съответно до научната организация, в което лицето, в чиито научни трудове се твърди плагиатство, заема академична длъжност.

(3) Ако лицето, в чиито научни трудове се твърди плагиатство, притежава научна степен, но не заема академична длъжност, сигналът по ал. 1, т. 2 се подава до висшето училище, съответно до научната организация, присъдили съответната научна степен.

(4) Когато лицето е придобило и научна степен “доктор на науките”, сигналът по ал. 1, т. 2 се подава до висшето училище или научната организация, присъдили тази степен, дори когато се твърди плагиатство в научните трудове, въз основа на които лицето е придобило научна степен “доктор”.

(5) Когато има и сигнал по ал. 1, т. 1, и сигнал по ал. 1, т. 2, сигналите се разглеждат по реда на чл. 29р.

Чл. 29о. (1) Сигналът по чл. 29н, ал. 1, т. 2 трябва да е в писмена форма и да съдържа:

1. трите имена на подателя и адреса, телефона, електронния адрес, ако има такъв;

2. наименованието на юридическото лице, седалището и последния посочен в съответния регистър адрес на управление и електронния му адрес;

3. точно посочване на научните трудове, в които се твърди, че е налице плагиатство и изложение на обстоятелствата, които го обосновават;

4. подпис на подателя.

(2) Сигналът по чл. 29н, ал. 1, т. 2 не се разглежда и се връща на подателя, ако не съдържа информацията по ал. 1.

(3) Ако сигналът по чл. 29н, ал. 1, т. 2 бъде оттеглен от подателя си, процедурата се провежда, само ако лицето, в чиито научни трудове се твърди плагиатство, направи писмено искане за това, след като бъде уведомен от висшето училище или научната организация.

Чл. 29п. (1) Когато към сигнала по чл. 29н, ал. 1, т.1 са приложени всички необходими документи, както и когато сигналът по чл. 29н, ал. 1, т. 2 отговаря на изискванията по чл. 29о, ал. 1, съответният факултетен или научен съвет определя

научна комисия за всеки конкретен случай, която да разгледа случая. Съставът на научната комисия се предлага на факултетния или научния съвет от съответното първично звено.

(2) При определяне състава на научната комисия по ал. 1 се прилагат съответно чл. 4, ал. 2-7 и ал. 9, чл. 9, ал. 1, чл. 13, ал. 1, чл. 20, ал. 1, чл. 25, ал. 1, чл. 29а. В случаите, в които лицето, в чиито научни трудове се твърди плагиатство, заема и академична длъжност, и притежава научна степен „доктор на науките”, за формиране на състава на научната комисия се прилагат изискванията към научното жури по чл. 13, ал. 1, освен ако лицето заема академична длъжност „професор“- когато се прилагат изискванията по чл. 29а.

(3) На своето първо заседание научната комисия избира един от членовете си за председател.

Чл. 29р. (1) Научната комисия разглежда сигналите по чл. 29н, ал. 1, т. 1 и след обсъждане на документите по чл. 29м, ал. 1 и 2 и на всички факти и обстоятелства от значение за случая приема общо заключение за наличие или липса на плагиатство в научните трудове. Когато научната комисия приеме, че е налице плагиатство, с общото заключение тя се произнася и по въпроса дали то има съществено отражение върху цялостните научни постижения на лицето.

(2) За приемането на общото заключение на научната комисия се прилагат съответно условията и реда по чл. 29г, ал. 2 и 3, чл. 29д, ал. 1, чл. 29е.

(3) Научната комисия излага мотивите, поради които с общото си заключение по ал. 1 не е потвърдила общото или окончателното заключение на научното жури или докладът-анализ на експертната комисия, приети в процедурата, проведена от висшето училище или научната организация, подали сигнали по чл. 29н, ал. 1, т. 1.

Чл. 29с. (1) Научната комисия разглежда сигнала по чл. 29н, ал. 1, т. 2 и приема общо заключение или окончателно заключение за наличие или липса на плагиатство в научните трудове. Когато научната комисия приеме, че е налице плагиатство, със заключението тя се произнася и по въпроса дали то има съществено отражение върху цялостните научни постижения на лицето.

(2) За приемането на общото или окончателното заключение на научната комисия се прилагат съответно условията и редът по чл. 29г, ал. 2 и 3, чл. 29д, ал. 1, чл. 29е – чл. 29и и чл. 29к, ал. 2.

(3) Срокът по чл. 29е, ал. 1 за приемане на общото заключение тече от

постъпване на сигнала по чл. 29н, ал. 1, т. 2.

(4) За общото заключение на научната комисия по реда на чл. 29е, ал. 2 се уведомява и подателят на сигнала по чл. 29н, ал.1, т. 2, който може да отнесе въпроса за наличието или липсата на плагиатство за становище от експертна комисия, определена от министъра на образованието и науката по реда на чл. 29ж в седемдневен срок от уведомяването.

Чл. 29т. (1) Когато общото заключение по чл. 29р, ал. 1 и по чл. 29с, ал. 1, а в случаите по чл. 29к, ал. 2 – окончателното заключение на научната комисия е за наличие на плагиатство в научните трудове, което има съществено отражение върху цялостните научни постижения на лицето, председателят на научната комисия внася в съответния факултетен или научен съвет заключението.

(2) Въз основа на заключението по ал. 1, факултетният или научният съвет предлага на ректора на висшето училище, съответно на ръководителя на научната организация, да освободи лицето от академичната длъжност.

(3) Когато е установено наличие на плагиатство в научните трудове, въз основа на които лицето е придобило научна степен, въз основа на заключението по ал. 1, факултетният или научният съвет предлага на ректора на висшето или на ръководителя на научната организация да отнеме съответната научна степен.”

§ 30. В чл. 30 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 накрая се добавя „относно съответствието им с изискванията на този закон, правилника за прилагането му и правилниците на висшите училища, съответно на научните организации“.

2. В ал. 2 накрая думите „заинтересована страна“ се заменя с „заинтересовано лице“.

§ 31. В чл. 31 се правят следните изменения и допълнения:

1 В ал. 6, в изречение първо след думата „Когато“ се добавя „са налице условията по ал. 5 и “, а изречение второ се изменя така: „Неизпълнението на заповедта на министъра на образованието и науката по ал. 2 се взема предвид при институционалната акредитация на съответното висше училище или при акредитирането на докторски програми при научните организации.“

2. Създават се ал. 7 и 8:

„(7) В случаи на констатирано нарушение и неотстраняване на нарушенията в срок, министърът на образованието и науката издава предписание за прекратяване на съответната процедура“.

(8) При системни нарушения при провеждане на процедурите за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности, както и при неизпълнение на заповедите по ал. 2 за отстраняване констатирани нарушения в провежданите процедури, министърът на образованието и науката може да предложи отнемане на институционалната акредитацията на съответното висше училище или акредитацията на съответните докторски програми при научните организации.“

§ 32. В чл. 35 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 т. 1 се изменя така:

“1. когато е извършило плагиатство в научните трудове, което има съществено отражение върху цялостните научни му постижения;”

2. Алинея 2 се изменя така:

“(2) Придобитата научна степен се отнема:

1. когато е извършено плагиатство в научните трудове, въз основа на които е придобита;

2. когато лицето бъде освободено от академична длъжност в случаите по ал. 1, т. 2.”

§ 33. В Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В § 1 се създават т. 7-15:

„7. „плагиатство“ е представяне за собствено и/или използване под свое име или под псевдоним на чуждо произведение на науката, литературата или изкуството или значителна част от такова произведение;

8. „Реферирани и индексирани списания“ са: списания, в които статиите се публикуват след анонимно рецензиране, и които са част от международното изследователско пространство, като са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.

9. „Монография“ е публикувано научно издание, което съдържа пълно и всестранно изследване на определен предмет, проблем или личност, написано от един или от няколко автори, придържащи се към един и същ възглед. Монографията е научен труд, който има научен редактор и/или научни рецензенти и е в обем, не по-малък от 100 стандартни страници (1800 знака на страница), и притежава ISBN. Тя съдържа разгърнато съдържание, изчерпателна библиография, като в текста има позовавания на други научни трудове.

10. „Глава от книга” е обособено подразделение от основния текст на научен труд, който има научен редактор и/или научни рецензенти, и в което се разглежда отделен проблем (въпрос) от общата тема, дефиниран в заглавието или означен с номер, публикуван в непериодично научно издание, което притежава съответно ISSN или ISBN. Тя може да бъде от един или от няколко автори.

11. „Студия“ е публикувано научно изследване в списание, сборник или самостоятелно, в което се разглеждат определени аспекти от проблеми и въпроси, има научен редактор и/или научни рецензенти, притежава съответно ISSN или ISBN и обемът му е от 20 до 99 стандартни страници (1800 знака на страница).

12. „Обзор“ е публикувано научно изследване в списание, сборник или самостоятелно, в което се прави критичен преглед на публикуваната литература по определен научен проблем, притежава съответно ISSN или ISBN и обемът му е от 10 до 99 стандартни страници (1800 знака на страница).

13. „Хабилитирани лица“ са:

а) лицата, които заемат или са заемали академичните длъжности „доцент“ или „професор“;

б) лицата, придобили научна степен „доктор на науките“;

в) лицата, придобили научно звание „доцент“, съответно „старши научен сътрудник II степен” или „професор“, съответно „старши научен сътрудник I степен” по смисъла на отменения Закон за научните степени и научните звания.

14. „Факултетен съвет” е органът по чл. 26, ал. 2 от Закона за висшето образование.

15. „Научен съвет” е органът, съставен от хабилитирани лица и определен в устройствените актове на научните организации.”

2. Създават се § 4а, 4б и 4в:

„§ 4а. Министерството на образованието и науката чрез Националния център за информация и документация поддържа Списък на съвременни български научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, както и извършва съответните справки относно чуждестранните научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.

§ 4б. Военните академии и висшите военни училища прилагат разпоредбите на този закон, доколкото друго не е предвидено в Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България.“

§ 34. В Преходните и заключителните разпоредби се създава § 9б:

„§ 9б. (1) Когато дипломата за научна степен или свидетелството за научно звание, издадени по реда на чл. 34, буква „е“ от отменения Закон за научните степени и научните звания са изгубени, унищожени, повредени или са станали негодни за употреба, Националният център за информация и документация към министъра на образованието и науката издава удостоверение, което задължително съдържа трите имена на лицето, придобитата от него научна степен или научно звание, датата и номера на дипломата или свидетелството.

(2) Удостоверението по ал. 1 се издава по заявление на лицето и при наличие на документация, от която е видно, че изгубеният, унищоженият, повреденият или станалият негоден за употреба документ е бил издаден.

(3) Удостоверенията по ал. 1 се издават по образец, утвърден от министъра на образованието и науката.

(4) Притежателите на удостоверение по ал. 1 ползват правата на притежателите на диплома за научна степен или свидетелство за научно звание, издадени по реда на чл. 34, буква „е“ от отменения Закон за научните степени и научните звания.“

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 35. Този закон влиза в сила 4 месеца след обнародването му в Държавен вестник.

§ 36. Откритите и незавършили до влизането в сила на този закон процедури за придобиване на научна степен и за заемане на академична длъжност се довършват при досегашните условия и по досегашния ред.

§ 37. (1) В срок до 2 месеца от обнародването на този закон в Държавен вестник Министерският съвет изменя и допълва правилника за прилагане на закона.

(2) В срок до два месеца от обнародването в Държавен вестник на изменението и допълнението на правилника по ал. 1 министърът на образованието и науката издава наредбата по чл. 2а, ал. 9.

(3) До влизане в сила на закона висшите училища и научните организации привеждат своите правилници в съответствие с неговите изисквания и с правилника за неговото прилагане.

§ 38. (1) Националният център за информация и документация към министъра на образованието и науката формира регистъра по чл. 2а от електронната база данни за защитените дисертационни трудове и за хабилитираните лица в Република България,

която се привежда в съответствие с изискванията на този закон в едногодишен срок от влизането му в сила.

(2) В срока по ал. 1 съответствието с минималните национални изисквания по чл. 2б за членовете на научните журита се установява с декларация от лицата, в която се посочват и индивидуалните числови стойности на наукометричните показатели, отразяващи научните им постижения и/или показателите, отразяващи постиженията им в художествено-творческата или спортната дейност, както и показателите, които отразяват академичните постижения в преподавателската дейност.